

6. maja 1896) 366 gl. 64 kr. Stroški za letno poročilo, poština 27 gl. 15 kr. Dohodki leta 1895. torej 339 gl. 49 kr. Obresti od naloženega denarja 129 gl. 33 kr. Vse društveno imetje 3243 gl. 30 $\frac{1}{2}$ kr. Ta znesek je naložen tako-le: V posojilnici v Vitanju št. 1 hran. knj. 3137 gl. 06 kr. V blagajnici 6 gl. 24 $\frac{1}{2}$ kr. Na posestvu vložek 48 katastr. občina Brezen je vknjiženo 100 gl.

Za žive ude in dobrotnike se je opravila sv. maša dne 21. novembra 1895, za mrtve pa peta mrtvaška sv. maša dne 20. decembra 1895. Bog povrni vsem!

Za nadaljne doneske prosi odbor cerkvene družbe v Vitanju.

Gospodarske stvari.

Poročilo posojilnice v Vitanju.

V letu 1895. je pristopilo posojilnici 86 novih zadružnikov, izstopilo 13. Vsled tega je naraslo število zadružnikov na 604, kateri imajo v glavnih deležih po 5 gl. 2835 gl., v upravnih deležih po 1 gl. 271 gl., skupaj 3106 gl. Prošenj za posojila se je vložilo med letom 189 za skupni znesek 58.062 gl. Načelstvo je v 51 sejah dovolilo 163 — 49.867 gl., odbilo 26 strankam v znesku 8195 gl. Posodilo se je leta 1895. na osebni kredit 27.220 gl., na posestva 8362 gl. 10 kr., skupaj 35.582 gl. 10 kr. Vrnilo se je med letom 1895. na osebni kredit 7517 gl. 32 kr., na posestva 1723 gl. 3 kr., skupaj 9240 gl. 35 kr. Stanje danih posojil znaša koncem 1895. leta na posestva 44.877 gl. 51 kr. Na poroštvo ali osebni kredit 97.204 gl. 2 kr. Na vrednostne listine 425 gl. Vseh posojil je koncem 1895. leta 142.506 gl. 53 kr. Vložnikov je vložilo med letom na nove knjižice 156 v znesku za 32.519 gl. 12 kr. Na že obstoječe knjige določena svota 23.870 gl. 85 kr., skupaj 56.389 gl. 97 kr.

Za dobrodelne namene se je vsled sklepa občnega zbora dne 27. marca 1895 na račun leta 1894 darovalo: Za kosilo ubožnim šolskim otrokom v Vitanju 100 gl. Donesek k nakupu župn. vinograda 117 gl. 24 kr. Dijaški kuhinji v Celju 15 gl. Katol. podpornemu društvu v Celju 15 gl. Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 15 gl. Cerkevni družbi v Vitanju 15 gl. Za novo šolo v Velikovcu 10 gl. Za šolo v Vitanju 10 gl. Za šolo v Rakovcu 5 gl. Za šolo v Skomru 5 gl. Za šolo v Št. Florjanu 5 gl. Za podružnico sv. Antona v Vitanju 10 gl. Skupaj 322 gl. 24 kr. Skupaj se je vporabilo za dobrodelna namena od čistega dobička dozdej 785 gl. 14 kr. Tudi od čistega dobička v letu 1895. se bo vporabila primerna svota za dobre namene. — Naznanilo o tem v prihodnjem letnem poročilu. Ves promet vitanjske posojilnice je v letu 1895. znašal 173.436 gl. 56 kr.

Sejmovi. Dne 20. junija v Vitanju. Dne 22. junija v Studencih pri Mariboru, v Št. Juriju ob juž. železnici, pri Sv. Antonu v Slov. gor., v Sevnici, Šoštanj, Marenbergu (za konje) in pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo. Dne 24. junija v Konjicah, na Laškem, pri Mariji-Trošt, v Podsredi, Ribnici in pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 26. junija v Cmureku.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Ostanemo!) Od dne 1. junija začeni vozi poštni voz od Sv. Lenarta v Sl. g. do Maribora dvakrat na dan. Ta uredba je za promet jako

koristna in popotnikom močno ugodna. V dveh in pol uri prevozi poštni voz pot iz Maribora do Sv. Lenarta. — Naj se pri tej reči opomnim neko prikazen, ki osvetljuje mračno rovanje naših narodnih nasprotnikov. Nekoliko let sem je namreč pri naših uradih ime »Sv. Lenart v Slov. gor.« popolnoma izginilo. Sedaj se Sv. Lenart piše: »St. Leonhard in Steiermark.« Človek se čudi tej spremembi na prvi pogled, pa kdor krivično rovanje nemčurjev pri Sv. Lenartu pozná, mu je cela zadeva jasna. Zdaj pa se le poberite vsi drugi Sv. Lenarti s Štajarskega! Sv. Lenart v Gradcu, ti nimaš dalje pravice reči, da si na Štajarskem! Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, v Zabukovju, nad Laškim, Sv. Lenart pod Turjakom itd., vi nimate dalje prostora v štajarski deželi; to pravico ima edino sedaj slavni »St. Leonhard in Steiermark« v Slov. goricah. Da pa bodo bralci tudi vedeli, zakaj se je staro, značilno ime »Sv. Lenart v Slov. gor.« prekrstilo v temni »St. Leonhard in Steiermark«, jim moramo povedati, da je temu uzrok edina trnjeva beseda »Slovenske gorice«. Kaj »Slovenske«; še ta besedica ni zginola raz zemljo?! »In Windischen Bücheln« si ti uradnik, poštnar, trgovec? Pojdi; pa ti »lačenburgarji« niso hoteli iti iz tako sramotnega kraja, tega njim želodec ne dovoli: in prišli so na misel, da se morajo »Slovenske gorice« vsaj na njihovih uradnih papirjih umakniti; tako je moralo staro, značilno ime »Sv. Lenart v Sl. gor.« s površja zginoti in prostor napraviti neprilicnemu imenu: »St. Leonhard in Steiermark.« Rečemo neprilicnemu: Ker je Sv. Lenartov na Štajarskem mnogo; in tako se mora še uprašati: pri katerem Sv. Lenartu? in da izveš pravo: se mora slednjič pristaviti vendar-le v »Slov. goricah«. Da se je c. k. poštni urad tega imena »in Steiermark« poprijel, temu se ne čudimo, od tam brije kaj mrzel sever iz Gradca na naše pravice, od tamkaj še le pravico pričakujemo, kdar se bodo naši poslanci na Dunaju za tó resno potegnili. Da pa se je celo c. k. sodnija tega lotila, ali prav za prav tam se je ta prememba izvalila, to pa je tužno. Sicer bodo ljudje sli, Sv. Lenart v Slov. goricah pa ostane pri Slovencih.

Iz Istre. (O naših razmerah.) [Dalje]. Ceste okoli Trsta in Poreča, deloma blizu Pulja in blizu Pazina so lepe in več jih je a zunaj na deželi je lahko prebrojš in nekatere teh, pa tudi ostala pota so taka, da se za nje brigajo največ le konji, goveda in ovce, pastirji, osobito slabo je po nekaterih daljnih krajih Pulja po Barbensčini, Labinščini in po otocih Čresu in Lošinju in deloma po Krku. Mislimo, da ne pretiravamo rekoč, da je v tem obziru v Bosni bolj preskrbljeno. V nekaterih kotih se nam dozdeva, da smo kje tam v Afriki ali na Turškem. — Posebno hudo je Slovanom Istre v jezikovnem oziru. Malo, samo tretji del, je italijanskih stanovnikov v Istri; dobri poznavatelji isterskih odnosajev pravijo celó, da jih je še veliko manj; a ipak imajo in podpirajo toliko šol italijanske zloglasne lege nationale. Ustanavljajo pa svoje šole i v nekotih čisto hrvatskih krajih; jaz se le čudim, da se jim slovenske podrepnice za kak smrdljiv golaš ali za kako drobtinico usedejo na limanice in še bolj, odkod denar dobé za vzdržavanje tolikih, celo tu in tam nepotrebnih šol! Nekateri ljudje govore, da tu niso čisti posli. Čudo je, zakaj se morajo takoj otvoriti italijanske šole ali vsaj vsoprednice, kadar za nje pešica Italijanov terja, kakor v Lovrani; Slovanom jih pa ne dajo, dasi čakajo na nekoje stotine otrok in dasi se moramo za nje po 8 let tožiti tja do vrhovnega sodišča na Dunaju, kakor v St. Martinu in v Sv. Ivanu na otokih. Celó okrajno glavarstvo poreško nima nobene sistemizirane slov. šole, kakor stoprav od najnovejšega časa sem 1 ali 2 šoli za silo. — Pri volitvah na Poreščini so se tolikokrat go-

dile umazane sleparije, posebno pri zadnjih volitvah za državni in deželni zbor, pa tudi često pri občinskih volitvah. Hrvatje so se zatorej tožili gledé tacih volitev v Vrsaru, Oprtlju, Poreču in drugod, ravno tako gledé volitev v Kanfanaru in Savičentu. A kaj pomaga! Pravijo, da vrana vrani ne izkljuje očij. V Podgradu so iz piškavil uzrokoy odstavili slovenskega župana, zajedno deželnega poslanca, vrlega g. Jenkota, v Boljunu pa in še nekje — dozdeva se mi, da ravno v Čresu, so pa bili velikanski neredi na občini — a nič se ni zgodilo njihovem možicelnom. Prašaš me, zakaj tako? E ker so njihovi možje sini sladkega »si — jezika — italijanskega. Tam gori nekje v Zgornji iztočni Istri 6 let niso bile volitve. A ne čudi se, ker smo v deželi čudežev! Ako se pa osvesti naša občina ter si po poštenu volitveni zmagi osvetli svoje lice, izvívši se iz krempljev Lahov, potem ti požgo hišo, hlev ali seno ali ti porežejo brajde v divji osveti med bogoskrunskimi kletvinami. Tako se je prigodilo n. pr. g. Sestani iz Draguča in drugim takim. Kako se Italijani proti Slovanom obnašajo v deželnem zboru, znano je celi Avstriji. (Dalje prih.)

Z Zdol pri Kozjem. (Letina; zajec.) Gospod urednik! Po dolgem molčanju pogledimo nekoliko po našem polju in vinogradih, kako kaj zeleni in kaže. Ozimno setev se je prav lepo razvila, nadejamo se veliko bolj obile žetve, kakor lani. Trava se je pač bolj slabo razvila, ker je po zimi močno prezebla, pa za domačo porabo je bode dovolj. Hvala Bogu, spomladi smo prav lahko sejali na polju in okopali vinograde. Prekapanje in pokopovanje se je že dovršilo. Kositi bomo že začeli, Bog nam le daj lepega vremena! Kakor po drugod, tako je tudi pri nas že mnogo vinogradov zrigolanih in zasajenih z ameriškimi trsjem. Ameriškemu trsju nam prav lepo kaže, pa tudi naše trsje lepo zeleni, kolikor ga še je, ker veliko in staro trsje se je skoraj popolnoma posušilo. Grobanice in mlado trsje se je pa prav lepo razvilo in nam kaže mnogo grozdičja. Koruza, krompir in dr. vse lepo kaže, samo sadja bode malo, ker je skoraj vse odpadlo. — Dolgouhi zajec kmetu zmerom mnogo škode dela, zdaj ko se je fizič razvil in iz zemlje prikazal, se ga je že ta predrznež lotil in mnogo požrl. Če pa kmet potoži svojo škodo, po zajcu storjeno, najemniku lova, tedaj je ogenj v strehi. Najemnik lova se le norčuje iz ubogega kmeta in pravi: »Primi zajca, zobe mu potrgaj, potem ga pa izpusti.« Ali je to prav? Nikakor ne. To je velika krivica za kmeta, ki davke plačuje, zajce redi, če pa katerega dobi, mora 5 gl. plačati in še v zapor iti. Pač skrajni čas je, da se lovska postava spremeni in zajec vpiše med ropno zverjad.

Iz New-Yorka. (Svarilo.) V Ljubljani, posebno okoli kolodvora in po nekaterih gostilnah se vrši velik lov na izseljence, odkar je v Ljubljani dobil neki človek privilegij ali koncesijo ljudi slepariti, begati in jih izročati zloglasnemu milijonarju in agentu M. v Bremeu. V Ljubljani in sploh po Kranjskem so postale osebe dvomljivega značaja agentje ali ljudilovci, ter razne, malopodučene slovenske izseljence sleparijo, ali k izseljevanju prigovarjajo, obečajoč jim dobro delo in visoko plačo, samo da zaslužijo visoke komisije, delavske razmere v Ameriki pa tako malo poznajo, kakor slepec barve. Zgodilo se je že, da so ljudje hoteli čez Basel-Havre, s francosko družbo, katera je najboljša za Slovence in Hrvate, imeli so ti v Ameriki kupljene liste, a v Ljubljani so jih presleparili, da so za nič, in jih v Bremen silili v žrelo pogoltnega agenta, to pa zgolj iz koristolovstva za petak, ne jemljejo pa v poštev, da ubogega izseljenca hudo oškodujejo in od dobre vožnje odpravijo. Dokler ni bilo v Ljubljani koncesijoniranega ljudilovca se niso take stvari godile, in ljudje sem došli

se zelo pritožujejo o skubljenju od Ljubljane do New-Yorka. Slavno deželno vlado Kranjske in policijo ljubljansko prosimo v interesu slovenskih itak usmiljenja vrednih izseljencev, da naj tem sleparjem energično na prste stopi; raje naj lovi tata, nego onega, ki kliče: »Primate ga!« Odločno smo sedaj zoper naseljevanje v Zjed. države; pri nas je delo in zaslužek preveč odvisen od politike. V jeseni imamo volitev predsednika Zjed. držav, stranke kriče: »Varstvena carina! Zlata veljava!« Druga zopet: »Proč s protekcijo, slobodno kovanje srebrnega denarja!« Vse te zmešnjave čuti manjše ljudstvo, kakor: mali trgovci, obrtniki in delavci. Dokler ni gotovosti v politiki, preneha ves promet in trgovina, tovarne zapro, po rudnikih počivajo, kredita ni, slabeja podjetja bankrotirajo, na milijone delavcev in njih družin pa pomanjkanje trpi. Slovenci, ne v Ameriko, dokler se ne zjasni politično obzorje; ne poslušajte agentov, katerim ni družega mar, da iz izseljencev denar zvbijo, za delavske razniere pa prav nič ne vedó. — Fran Sakser, urednik slov. lista »Glas Naroda«.

Iz Ribnice. (Tri želje.) Akoravno je šola Lehn zelo daleč od farnih cerkev St. Lovrenc in Ribnica, vendar pripelje ondotno učiteljstvo vsako leto na sv. Rešnjega Telesa dan mladino v Ribnico, da se udeleži vsaj takrat skupno sv. maše in velikanske procesije. Kot prijatelj šolske mladine in šole vprašam gosp. nadučitelja, koliko otrok je pripeljal, a on mi odgovori: »Ko bi jih bilo še enkrat toliko in 30, bi bili vsi.« Še le doma sem izračunal, da jih je manjkalo skoraj $\frac{2}{3}$. Stariši šolske mladine šole Lehn, kaj slabo podpirate učiteljstvo! Le na mojo prošnjo je gosp. nadučitelj obljubil, da še enkrat hoče na dan sv. Rešnjega Telesa pripeljati šolsko mladež v Ribnico, in če bo tudi takrat udeležba tako malobrojna, potem pa nikdar več. Kako lepo je videti, kadar se bliža Ribnici lehnška šolska procesija, zlasti če je udeležba mnogobrojna! Kako žalostno gledajo tuji šolarji, ko po božji službi gosp. nadučitelj s svojo soproga delita utrujenim otrokom potrebni živež! — Slišal sem tudi, da g. nadučitelj prosi, da bi se postavila zraven šole takó potrebna kapelica, v kateri bi vsaj vsak teden enkrat brali gosp. kateket sv. mašo; veliko je otrok, ki malokdaj v cerkev pridejo. Kmetje te šole, uslišite to prošnjo in sezite v svoje žepe, to vam ni nemogoče. Tudi jaz hočem nekaj darovati v ta blagi namen. Še nekaj! Vaše šolsko poslopje še nima nadpisa in banderce sv. Alojzija bi tudi potrebovali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V ponedeljek so se razšli državni poslanci po vsprejeti postavi gledé davka na sladkor, ki se bo zdaj zelo podražil. Državni zbor se zopet snide sredi meseca septembra, da dovrši državni proračun do novega leta. — Gosposka zbornica ne vsprejme davčne preosnove, kakor so jo sklenili poslanci. — Nemških nacionalcev stranka se zanaprej imenuje nemška ljudska stranka, ki pa ostane nam Slovanom močno nevarna.

Česko. Dne 14. junija niso smeli imeti v Toplicah ne nemški telovadci, ne češki sokolci veselice. Oboje je prepovedala vlada, češ, bati se je večjih nemirov. — Trutnovsko okrožno središče bode dvojezično, ako mu podredijo eden češki okraj.

Štajarsko. V torek je bil v Gradcu ministerski predsednik, grof Badeni. Včeraj se je odpeljal na gornje Štajarsko in od tam v Ljubljano. — Društvo nemških nacionalcev na Štajarskem se pridruži k Schönerjancem,